

*Анастасія Юрїєвна Логвіненко,  
викладач кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов,  
Державний заклад «Південноукраїнський національний  
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського,  
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна*

## КОМУНІКАТИВНО-КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

*Стаття присвячена вивченню ролі і можливостей комунікативно-когнітивного підходу у формуванні міжкультурної компетенції у процесі професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови. Визначено, що міжкультурна компетенція є інтегративною властивістю особистості, що характеризується здатністю до організації продуктивного іншомовного спілкування, обізнаністю з особливостями організації міжкультурної взаємодії з представниками різних культур у процесі вивчення іноземних мов, уміннями конструктивного вирішення конфліктних ситуацій засобами діалогових стратегій. Доведено, що організація навчання на підставі комунікативно-когнітивного підходу сприяє не лише поглибленню знань з англійської мови, а й забезпечує можливості набуття майбутніми вчителями вмінь і навичок міжкультурної комунікації.*

**Ключові слова:** *комунікативно-когнітивний підхід, міжкультурна компетенція, міжкультурна комунікація, майбутні вчителі іноземної мови.*

Входження України до світового співтовариства передбачає поширення міжнародних культурних і ділових стосунків українців із представниками інших країн. Зважаючи на це, особливого значення набуває вивчення англійської мови як засобу формування вмінь і навичок міжкультурного спілкування. Зазначимо, що проблема формування міжкультурної компетенції є актуальною для вищих педагогічних навчальних закладів, де навчається значна кількість іноземних студентів, які відрізняються мовою, культурою, поведінкою. Подекуди це спричиняє конфліктні ситуації через незнання культурно-національних особливостей представників інших культур. На нашу думку, саме заняття з англійської мови сприяють формуванню в студентів умінь міжкультурної комунікації, набуттю ними комунікативних навичок спілкування в умовах полікультурного середовища. Слід також наголосити на тому, що вміння і навички міжкультурного спілкування є особливо важливими для майбутніх учителів іноземної мови, оскільки вони повинні не лише навчати учнів англійської мови, а й ознайомлювати їх із розмаїттям культур світу.

У навчанні іноземної мови сьогодні значна увага приділяється комунікативно-когнітивному підходу. Доцільність організації навчання іноземної мови з використанням означеного підходу досліджували Т. Балихіна, Г. Барабанова, Н. Баришніков, І. Бім, Т. Благодарна, М. Бородуліна, Г. Губіна, Г. Іванишин, І. Ігнатова, Д. Ізаренков, С. Ковриго, К. Колеснікова, Л. Конопляник, І. Коропова, Л. Мохаммад, Н. Марченко, С. Ніколаєва, Я. Проскуркіна, Т. Самосенкова, І. Семенишин, Ю. Ситнов, С. Шатілов, А. Щепілова, В. Яковлева та ін. За визначенням науковців, комунікативно-когнітивний підхід є найбільш продуктивним у

вивченні іноземної мови, що дозволяє по-новому змоделювати процес засвоєння навчального матеріалу, активізує всі види мовної діяльності (аудіювання, читання, письмо, говоріння), сприяє розвитку пізнавальної активності студентів, набуттю вмінь і навичок використання мовлення в різноманітних, у тому числі й нестандартних, ситуаціях. Натомість, незважаючи на численні дослідження щодо застосування комунікативно-когнітивного підходу у вивченні іноземної мови, доцільність його використання у формуванні міжкультурної компетенції на заняттях з англійської мови висвітлена в науково-методичній літературі недостатньо.

Метою статті є вивчення ролі і можливостей комунікативно-когнітивного підходу у формуванні міжкультурної компетенції майбутніх учителів іноземної мови в процесі професійної підготовки.

Розглянемо сутність комунікативно-когнітивного підходу. За твердженням Ю. Ситнова, комунікативно-когнітивний підхід до навчання іноземної мови є перспективним напрямом у методиці викладання іноземних мов, що ґрунтується на таких сучасних галузях знань, як когнітологія та комунікативістика, зміст якого полягає у виявленні діалектичного компонента функціонування граматичних одиниць разом із засвоєнням системно-категоріальної структури іноземної мови, що вивчається [9, с. 148].

Когнітивний складник означеного підходу спрямований на опанування студентами загальнокультурних знань, що сприятимуть розумінню культурних цінностей різних країн, власної та чужої культури, усвідомленню того, що культурний досвід є різним апіорі; тобто розуміння того, що робить певну культуру унікальною, знання культурних патернів, які домінують у ній [10, с. 70].

У формуванні міжкультурної компетенції, на думку Н. Воронкової, когнітивний аспект передбачає також і розвиток особистості студентів, їхньої готовності брати участь у діалозі культур на основі принципів кооперації, взаємоповаги, терплячості до різниці в культурних традиціях та подоланню культурних бар'єрів [2].

Використання комунікативного аспекту забезпечує наближення освітнього процесу на заняттях з англійської мови до професійних і життєвих ситуацій іншомовного мовленнєвого спілкування. За визначенням Н. Марченко, оволодіння граматичними навичками читання та аудіювання здійснюється шляхом реалізації цих видів мовленнєвої діяльності у процесі навчання в умовах, що моделюють ситуації реального спілкування [6, с. 143].

На нашу думку, організація навчання на підставі комунікативно-когнітивного підходу сприяє не лише поглибленню знань з англійської мови, а й забезпечує можливості набуття майбутніми вчителями вмінь і навичок міжкультурної комунікації, тобто формуванню їхньої міжкультурної компетенції.

У контексті дослідження доцільно розглянути сутність поняття «міжкультурна компетенція». Найважливішим елементом нашого співіснування, стверджує Н. Воронкова, і з цим не можна не погодитись, є комунікація. Якщо людина щось не розуміє або неправильно розуміє, виникає не тільки відчуття незручності, а й розвивається агресія, що може спричинити конфлікт. На її думку, однією з проблем, що заважають комунікації між представниками різних культур, є проблема низького рівня міжкультурної компетенції особистості. Міжкультурна компетенція, зазначає Н. Воронкова, – це не тільки знання мови та знання країнознавчого характеру, а також уміння і досвід, без яких розуміння людини іншої культури стає нелегким [2]. За визначенням С. Ніколаєвої, міжкультурна комунікативна компетенція є сукупністю здібностей, умінь, знань, настанов та якостей особистості, що дозволяють їй успішно й адекватно спілкуватися іноземною мовою в ситуаціях міжкультурного спілкування різних типів з урахуванням мовних зовнішніх соціокультурних і внутрішніх ситуативних чинників [7, с. 18].

Дещо по-іншому розглядає сутність означеного поняття Т. Осадча, характеризуючи його як особистісне утворення, що включає в себе мотивацію до вивчення, порівняння культур і готовність до оновлення міжкультурного досвіду, здатність особистості адаптуватися й успішно співпрацювати в полікультурному середовищі, успішно взаємодіяти з представниками різних культур і національностей. Важливим завданням навчання міжкультурної компетенції, на думку автора, є формування здібностей студентів брати участь у міжкультурному діалозі на основі

принципів кооперації та взаємоповаги, з одночасним збереженням власної ідентичності [8].

Міжкультурна комунікація як особливий вид комунікації, зазначає О. Ігнатенко, передбачає спілкування між носіями різних мов і різних культур. При цьому, зіставлення мов і культур виявляє не тільки загальне, універсальне, а й специфічне, національне, самобутнє, що зумовлено розбіжностями в історії розвитку народів. Тобто, наголошує науковець, міжкультурна комунікація має справу з розумінням та порозумінням, що означає: розуміти чуже і водночас бути зрозумілим, спілкуючись чужою мовою [5].

За Н. Васильєвою, міжкультурна компетенція – це знання життєвих звичок, традицій, настанов певного соціуму, в якому формуються індивідуальні та групові особливості, а також форм поведінки, невербальних компонентів (жести, міміка), національно-культурних традицій, системи цінностей, що притаманні цьому суспільству [1, с. 14].

Досліджуючи проблему формування міжкультурної компетенції студентів у процесі навчання іншомовного спілкування, Г. Єлізарова акцентує на тому, що для здійснення продуктивного міжкультурного спілкування особистість повинна володіти міжкультурною компетенцією, яку вона розуміє як здатність, що дозволяє мовній особистості вийти за межі власної культури і набути якостей медіатора культур, не втрачаючи власної культурної ідентичності. При цьому науковець наголошує на тому, що міжкультурна компетенція не тотожна комунікативній компетенції носія мови і може бути притаманна лише міжкультурному комуніканту, тобто мовній особистості, що пізнала шляхом вивчення мов як особливості різних культур, так і особливості взаємодії цих культур [3, с. 41].

Важливим, на нашу думку, є твердження Г. Єлізарової, що засвоєння форми іноземної мови без урахування культурного компонента його значення може призвести до поведінки, що відображає лише власні культурні норми і може викликати конфлікт із носіями культури мови, що вивчається. З огляду на це, мовленнєва діяльність як рідною, так і іноземною мовами є системою культурно зумовленої поведінки, детермінованої специфічним наповненням культурних універсалів. Науковець доходить висновку, що міжкультурна компетенція передбачає формування не тільки вмінь міжкультурного спілкування, а й умінь використання евристичних процедур і стратегій постійного пізнання особливостей конкретних культур і особливостей їх взаємодії, що забезпечують його продуктивність [3, с. 256].

На підставі вищезазначеного, в межах дослідження міжкультурну компетенцію визначаємо як інтегративну властивість особистості, що характеризується здатністю до організації

продуктивного іншомовного спілкування, обізнаністю з особливостями організації міжкультурної взаємодії з представниками різних культур у процесі вивчення іноземних мов, уміннями конструктивного вирішення конфліктних ситуацій засобами діалогових стратегій.

З метою формування міжкультурної компетенції майбутніх учителів іноземної мови, ґрунтуючись на комунікативно-когнітивному підході, в межах навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення» навчальний матеріал було доповнено такими темами, як «Культура різних народів», «Національна кухня різних народів», «Етикет і звичаї різних народів», «Релігія, звичаї, традиції, свята в різних країнах», що сприяло порівняльному аналізу студентами різних аспектів власної культури й культури інших країн. У такий спосіб майбутні вчителі знайомились із розмаїттям культур.

На практичних заняттях, виконувалися вправи з використанням відеоматеріалів (уривки документальних, художніх фільмів, телепрограм, новин), які відображали проблеми міжкультурної комунікації, толерантної/інтолерантної поведінки героїв сюжету. Заняття проходило у вигляді конкурсу, під час якого творчі групи повинні були виконати відповідне завдання. Задля цього було обрано «організаційний комітет», який добирав для конкурсних завдань необхідний матеріал англійською мовою (уривки документальних фільмів, новин, ток-шоу, що відображали особливості міжкультурної комунікації в різних країнах) із Інтернет-джерел. Виграла та команда, яка найбільш точно і правильно виконала завдання. Такими завданнями були:

- 1) What did they say?: студенти переглядали запропонований «організаційним комітетом» короткий сюжет без звука і повинні були вгадати, в якій країні відбувалася подія і про що говорять персонажі. Надалі команди склали діалог і програвали його, тобто озвучували цей сюжет. Завданням інших команд було зіставити правильність озвучування, тобто, чи збігається діалог персонажів із тим діалогом, який відтворила команда.
- 2) What will you see?: майбутні вчителі прослуховували звуковий супровід відео-сюжету без зображення. Їхня увага зверталася на інтонації персонажів і звукові ефекти. Надалі вони повинні були відповісти на такі запитання: «Where does the scene take place? How many characters will you see? What are they doing? How are they dressed?» etc. (Де відбувається дія? Скільки дійових осіб Ви можете назвати? Що вони роблять? Як вони одягнені? тощо)
- 3) Who said it?: студентам пропонувалися аркуші з рядками діалогу та іменами персонажів. Перегляд сюжету проводився без звука. Після перегляду вони намагалися відгадати, які слова

належать якому персонажу. Надалі відбувся перегляд зі звуком і відзначалося, наскільки правильно майбутні вчителі виконали завдання.

- 4) Body Language: переглядаючи відео без звука, майбутні вчителі іноземної мови повинні були стежити за жестами і мімікою учасників сюжету. Їхнім завданням було скопіювати міміку і жести персонажа й інтерпретувати побачений діалог. Виграла та команда, яка більш правильно інтерпретувала побачене в сюжеті.
- 5) Biographies. Студентам демонструвався відео-сюжет зі звуком. Завданням команд було придумати біографію персонажів, оцінюючи їхній характер, соціальний статус, рівень освіченості за характеристиками мовлення, поведінки і комунікативно культури.
- 6) Inner monologues: Командам пропонувалося простежити за одним із персонажів із відео-сюжету. Після чого вони переглядали завершений уривок із діалогом персонажів. Завданням для команд було скласти внутрішній діалог цього персонажа, ґрунтуючись на його реакціях, міміці, жестах.
- 7) What if?: Команди переглядали відео-сюжет, після чого повинні були показати свій варіант побачених подій, якби вони відбувалося в нашій країні.
- 8) What do you want to know about?: Перед переглядом тематичного відео-сюжету чи документального фільму команди склали список можливих запитань теми фільму. Надалі вони переглядали відео і повинні були знайти відповіді на ті запитання, які склала команда-суперник.

Зазначимо, що така форма роботи викликала інтерес у студентів. Вони намагались ускладнювати завдання для інших команд. Значну роботу зробила й команда організаторів, оскільки вони дібрали матеріал не лише серйозний, а й жартівливий ситуації, використовували мультфільми тощо.

На іншому занятті проводилася рольова гра «Карамбія» [4], метою якої було формування вмінь взаємодії у ситуації «діалог культур», невербальної комунікації. Із-поміж учасників обиралися два-три члени групи, які в цій грі виконували роль «посланців». Ці студенти виходили до іншої кімнати, де вони отримували інструкцію і на її основі самостійно готували запитання для групи.

Завданням групи було вислухати «посланців», ураховуючи правильність їхньої промови, вміння зацікавити своєю пропозицією, поведінку, міміку, жести тощо. При цьому під час бесіди з «посланцями» члени групи могли відповідати лише двома словами – «так» і «ні».

Студенти, які виконували роль «посланців», повинні були встановити дипломатичні зв'язки з « мешканцями» країни, довідатися про особливості їхньої культури, при цьому запитання потрібно було ставити тільки такі, на які можна відповісти або

«так», або «ні».

Під час обговорення гри студенти відповідали на запитання: Як карамбійці прийняли посланців: чи були вони доброзичливі, дружелюбні, орієнтовані на взаємодію? Чи помітили посланці якісь особливості поведінки і спілкування в карамбійців? Які почуття виникли в посланців під час контакту з карамбійцями? Чи були у Вашому житті ситуації, в яких Ви також відчували подібні почуття? Що можуть карамбійці сказати про поведінку посланців? Як Ви поясните випадки непорозумінь? Що корисного дала Вам ця гра?

Слід зазначити, що гра принесла задоволення студентам. Вони відзначали, що під час гри з'ясували, наскільки посмішка, лагідний зацікавлений погляд сприяв вирішенню завдання посланцями. В ході гри вони зрозуміли, що під час спілкування з незнайомими людьми, які не мають наміру завдати школи, а лише бажають отримати якусь інформацію необхідно привітно до них ставитися, що допоможе порозумітися. А в житті ми навпаки часто поведимось із незнайомцями вороже, неодмінно вважаючи, що крім неприємностей від спілкування з ними не отримаємо. Отже, потрібно більш терпляче ставитися до інших людей, особливо, якщо вони чимось відрізняються від нас, тобто виявляти толерантність під час міжкультурного спілкування.

Проведені заняття сприяли набуттю майбутніми вчителями вмінь міжкультурної комунікації: здатність до толерантного висловлення й відстоювання власної позиції, готовність до толерантного ставлення стосовно висловлювань інших; здатність до «взаємодії різномислячих» і

вміння домовлятися; толерантна поведінка в напружених ситуаціях.

Значний інтерес викликав квест «Подорожуючи планетою», який було присвячено темам, які відображали відмінності у привітаннях різних народів, значенню жестів, ставлення до гумору, правил етикету в публічних місцях, у школі, на гостинах тощо.

Спостерігаючи за студентами під час практичних занять, дійшли висновку, що проведення таких вправ впливало на розвиток пізнавальної активності майбутніх учителів, поглибленню їхніх знань з англійської мови, сприяло набуттю ними вмінь і навичок міжкультурної комунікації, що виявилось у зміні ставлення до іноземних студентів, покращенні їхніх взаємин тощо.

Крім того, у ході практичних занять студенти використовували нові слова, звороти, висловлювання під час відповідей, що збагачували їхнє мовлення англійською.

Підсумовуючи, доходимо висновку, що організація навчання на заняттях з іноземної мови на підставі комунікативно-когнітивного підходу стимулює формування в майбутніх учителів іноземної мови вмінь і навичок іншомовної міжкультурної комунікації, активізує їхню мовленнєво-мисленнєву діяльність, розвиває пізнавальні й комунікативні здібності, здатність до іншомовного спілкування в різноманітних ситуаціях, тобто сприяє формуванню міжкультурної компетенції. Перспективу подальших досліджень убачаємо у визначенні чинників, що сприятимуть формуванню міжкультурної компетенції студентів на заняттях з англійської мови.

#### ЛІТЕРАТУРА:

1. Васильева Н. Н. Межкультурная компетенция. Стратегии и техники ее достижения / Н. Н. Васильева // Первое сентября. – 2004. – № 12. – С. 12–17.
2. Воронкова Н. Формування міжкультурної компетенції особистості в процесі навчання іноземної мови. – [Електронний текст]. – Режим доступу : <http://dspace.kspu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/727/1/>
3. Елизарова Г. В. Формирование межкультурной компетенции студентов в процессе обучения иноязычному общению : дис.. докт. пед. наук : 13.00.02 / Галина Васильевна Елизарова. – СПб, 2001. – 371 с.
4. Живолуп Л. В. Тренінг розвитку толерантності у підлітків / Автор-укладач Л. В. Живолуп. – Кременчук, 2008. – 33 с.
5. Ігнатенко О. В. Формування міжкультурної комунікативної компетенції в процесі навчання ділової англійської мови. – [Електронний текст]. – Режим доступу <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1142>
6. Марченко Н. Комунікативно-когнітивний підхід до навчання майбутніх учителів німецької мови на базі англійської / Н. Марченко // Освіта регіону : політологія, психологія, комунікації. – 2011. – № 2. – С. 143.
7. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : [курс лекцій] / [за ред. С. Ю. Ніколаєвої]. – К. : Ленвіт, 2011. – 344 с.
8. Осадча Т. Ю. Засоби формування міжкультурної компетенції студентів на заняттях з іноземної мови та культури. – [Електронний текст]. – Режим доступу : <http://bo0k.net/index.php?bid=10708&chapter=1&p=achapter>
9. Ситнов Ю. А. Коммуникативно-когнитивная методика обучения иностранным языкам (на материале сложных грамматических явлений испанского языка) : [монографія] / Ю. А. Ситнов. – Пятигорск : ПГЛУ, 2004. – 218 с.
10. Lustig M. Intercultural competence : interpersonal communication across cultures / M. Lustig, J. Koester. – Pearson Education, 2010. – P. 57–72.



*Анастасія Юрєвна Логвіненко,  
преподаватель кафедры германской филологии и методики преподавания иностранных языков,  
Государственное учреждение «Южноукраинский национальный  
педагогический университет имени К. Д. Ушинского,  
ул. Старопортофранковская, 26, г. Одесса, Украина*

## **КОММУНИКАТИВНО-КОГНИТИВНЫЙ ПОДХОД К ФОРМИРОВАНИЮ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ НА ЗАНЯТИЯХ ПО АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ**

Вхождение Украины в мировое сообщество предусматривает расширение международных культурных и деловых отношений украинцев с представителями других стран. Учитывая это, особое значение приобретает изучение английского языка как средства формирования умений и навыков межкультурного общения, которые особенно важны для будущих учителей иностранного языка, поскольку они должны не только обучать учеников английскому языку, но и знакомить их с разнообразием культур мира.

Целью статьи является изучение роли и возможностей коммуникативно-когнитивного подхода в формировании межкультурной компетенции будущих учителей иностранного языка в процессе профессиональной подготовки.

Определено, что когнитивная составляющая указанного подхода направлена на овладение студентами общекультурных знаний, способствующих пониманию культурных ценностей разных стран, собственной и чужой культуры, а также того, что делает определенную культуру уникальной. Использование коммуникативного аспекта обеспечивает приближение образовательного процесса на занятиях по английскому языку к профессиональным и жизненным ситуациям иноязычного речевого общения, способствует овладению студентами грамматическими навыками чтения или аудирования путем реализации этих видов речевой деятельности в процессе обучения в условиях, моделирующих ситуации реального общения.

Предположено, что организация обучения на основе коммуникативно-когнитивного подхода будет способствовать не только углублению знаний английского языка, но и обеспечит возможность приобретения будущими учителями умений и навыков межкультурной коммуникации, то есть формированию их межкультурной компетенции.

Межкультурная компетенция рассматривается как интегративное свойство личности, характеризующееся способностью к организации продуктивного иноязычного общения, осведомленностью об особенностях организации межкультурного взаимодействия с представителями разных культур в процессе изучения иностранного языка, умениями конструктивного решения конфликтных ситуаций средствами диалоговых стратегий.

Приведены примеры практических занятий по формированию межкультурной компетенции будущих учителей иностранного языка в рамках учебной дисциплины «Практика устной и письменной речи», с использованием ролевых игр, видеоматериалов (отрывки документальных, художественных фильмов, телепередач, новостей на английском языке), отображающих проблемы межкультурной коммуникации в различных странах.

Сделан вывод о том, что организация обучения на занятиях по английскому языку на основе коммуникативно-когнитивного подхода стимулирует формирование у будущих учителей иностранного языка умений и навыков иноязычной межкультурной коммуникации, активизирует их речевую и мыслительную деятельность, развивает познавательные и коммуникативные способности, способность к иноязычному общению в различных ситуациях, то есть способствуют формированию их межкультурной компетенции.

**Ключевые слова:** коммуникативно-когнитивный подход, межкультурная компетенция, межкультурная коммуникация, будущие учителя иностранного языка.

**Anastasia Logvinenko,**  
*Lecturer of Germanic Philology Department,  
State institution «South Ukrainian National Pedagogical  
University named after K. D. Ushynsky»,  
26 Staroportofrankivska Str., Odessa, Ukraine*

## **COMMUNICATIVE AND COGNITIVE APPROACH TO THE FORMATION OF STUDENTS' INTERCULTURAL COMPETENCE AT THE ENGLISH LESSONS**

The entry of Ukraine into the world community provides for the expansion of international cultural and business relations of Ukrainians with representatives of other countries. In this concern, the study of English as a means of developing intercultural communicative skills is of particular significance, which is especially important for future teachers of a foreign language, since they must not only teach English to students, but also introduce the diversity of the world cultures to them.

The aim of the article is to study the role and possibilities of a communicative and cognitive approach in the formation of the intercultural competence of future teachers of a foreign language in the process of their professional training.

It is determined that the cognitive component of this approach is aimed at students' mastering of general cultural knowledge, promoting understanding of cultural values – those of different countries, native and foreign culture as well as what makes a certain culture unique. The use of the communicative aspect ensures the approximation of the educational process at the English lessons to the profession-oriented and life situations of foreign speaking communication, promotes the students' mastering of grammatical skills in reading or listening by implementing these types of speech activity in the learning process under conditions simulating real communication situations.

It is assumed that the organization of teaching on the basis of the communicative and cognitive approach will contribute not only into the deepening of their knowledge of English, but it will also facilitate acquiring skills and abilities of intercultural communication by future teachers, that is, the formation of their intercultural competence.

The intercultural competence is considered as an integrative personality trait, characterized by the ability to organize productive foreign language communication, awareness of the organization peculiarities of intercultural interaction with representatives of different cultures in the process of studying a foreign language, alongside with the ability to resolve constructively conflict situations through interactive strategies.

Some examples of practical lessons aimed at the formation of the intercultural competence of the future teachers of a foreign language in the framework of the educational discipline «Practice of oral and written speech» are given. They provide using role games, video materials (extracts from documentaries, feature films, television programs and news in English), reflecting the problems of intercultural communication in various countries.

In conclusion, we may claim that the organization of teaching at the English lessons on the basis of the communicative and cognitive approach stimulates the formation of skills and abilities within foreign language intercultural communication performed by the future teachers of a foreign language, activates their speech and thinking activities, develops cognitive and communicative abilities, the ability to communicate in a foreign language in various situations, that is, they contribute to the formation of their intercultural competence.

**Key words:** communicative and cognitive approach, intercultural competence, intercultural communication, future foreign language teachers.

*Подано до редакції: 1.07.2017 р.*

*Рекомендовано до друку: 15.07.2017 р.*

*Рецензент: д.пед.н., професор А. М. Бозуш*